

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 185.

V Ljubljani, v četrtek 13. avgusta 1896.

Letnik XXIV

VABILO

na

javni društveni shod,

ki ga priredi

Katol. polit. društvo za Dolenjsko

v nedeljo, 23. t. m., ob 1/2 4. uri popoldne

v Žužemberku pred cerkvijo,

ob slabem vremenu v župnišču s sledečim vsporedom:

1. Deželni primarij dr. Vinko Gregorič govori o krščansko-socijalni organizaciji.
2. Deželni poslanec dr. Ign. Žitnik o deželno-zborskem delovanju.
3. G. Fran Jaklič, učitelj v Dobropoljah, o kmetijskih združenjih.

Odbor.

Druga sapa.

Novejša poročila iz Aten zatrjujejo, da krščansko prebivalstvo na Kreti zahteva združenje z Grško. Vstaši so sestavili začasno vlado pod predsedstvom znanega Volondakisa, ki je že večkrat vihtel meč proti Turčinom. Kamen se je začel valiti in vprašanje je, ali bodo evropske države hotele in mogle obustaviti plaz. Evropsko časopisje trdi, da je Rusija v prvi vrsti držala ščit nad umirajočim bolnikom ob Bosporu, dasi je bila dobro poučena o grozodejstvih v Armeniji in sedaj na Kreti. Nenadoma pa je v Peterburgu potegnili za Turčijo neugodna sapa. Od kod ta hitra prememba? Car Nikolaj II. je nekda dobil šele sedaj natančna poročila o turškem nasil-

stvu v Armeniji in na Kreti, poklical na Petrov dvor vnanjega ministra, kneza Lobanova, ter mu rekel: „Turčija nas hoče varati; ne morem in nočem dovoliti, da bi se ponavljala ta grozodejstva. Temu mora biti konec. Turčija je vedno le obljubovala, čas je, da svoje obljube tudi izvrši.“ Nato je car poklical k sebi kneza Uhtomskega, izdajatelja in glavnega urednika Peterburških „Vjedomosti“, izročil mu vsa dotična poročila ter mu naročil, naj prične odločno svariti turško vlado.

Knez Uhtomski ni si dal dvakrat reči ter odkril svetu, kar je previdno prikrivala evropska diplomacija ter zanikavala turška vlada. Tako je knez Uhtomski hipoma našel svoje krščansko srce, pisal v listu:

„Nedavno so Turčini v Eginu, v Armeniji, pomorili nad štiristo oseb, mesto pa oropali. Turška vlada je lanska grozodejstva v Armeniji, Mezopotaniji in Mali Aziji imenovala navadne „nemire v Mali Aziji,“ ter trdila, da je bilo pomorjenih in ranjenih le 10.945 oseb. Jednako bode poročala tudi o dogodku v Eginu. A mi vemo, da je bilo petkrat več umorjenih in ranjenih.“

Dalje naglašja knežji časnikar, da sicer razne politične in gospodarske koristi ločijo narode v Evropi, da pa je nekaj višjega nad sebičnostjo. „To je krščanska kultura, ona omika, ki druži razcepljene ter boj pretvarja v mir. Evropski narodi v prvi vrsti morajo razširjati ter braniti to omiko. Dolžnost imajo in moč, da zatró divje barbarstvo, ki zopet drzno vzdiga svojo glavo. To dolžnost so poznali že križevniki! Četudi sedaj oblika in sredstva križarskih vojsk niso času primerna, toda sveta naloga onih vitezov bodi nam vedno pred očmi. Ali nam v resnici nedostaje močij in sredstev, da končno rešimo to nalogo?“

To prvo navdušenje odličnega in vplivnega časnikarja morda ne najde pravega odmeva pri hlad-

nem voditelju ruske vnanje politike, a priča nam da se vreme v Rusiji preminja. To dokazuje tudi Rusije resen opomin pri turški vladi zaradi krutega postopanja turških vojakov na Kreti. Tudi ostalo rusko časopisje piše odločneje proti Turčiji. Tako „Novoje Vremja“ ostro graja „dvoumno“ turško politiko glede Armenije in Krete ter pozivlja vlade, da resno postopajo proti Turčiji. Turčija obljubuje reforme, piše imenovani list, v istini pa s krvjo in ognjem tlači kristijane, in tako ne bode nikdar miru in reda v turških deželah. Turška politika je vedno dvostranska, v besedah miroljubna, v dejanji grozovita. Turški paše preprečijo miroljubne korake evropskih velesil, katerim se ima sultan zahvaliti, da ni navstal požar na vzhodu. Tako ne more iti dalje!

Čudno se nam zdi, da ruski in drugi listi šele sedaj uvidijo, da ne more tako dalje iti. Že stoletja razsaja po Evropi turška kuga, dolga desetletja umira bolnik ob Bosporu ter blede polumesec turške moči, a politične in gospodarske koristi evropskih narodov so dopuščale, da še vedno turško kopito tepta krščanska tla, da še vedno razni narodi mró in ginejo pod turškim mečem.

Ali bodo evropske države varovale in branile krščansko omiko na vzhodu? Ko je Rusija hotela, je Evropa priznala Ferdinanda knezom bolgarskim; ako Rusija hoče, hotela bode i Francija, katerima se prej ali slej pridružijo tudi ostale velevalsti. Operacija turškega bolnika je sicer jako nevarna, toda nujno potrebna.

Okrožnica Leona XIII. o jedi-nosti cerkve.

(Dalje.)

Iz vsega tega spoznamo vnovič načrt in namen božji pri ustanovitvi in vreditvi cerkve. Božji ustanovitelj je hotel, da je cerkev jedina v veri, vla-

LISTEK.

Prstana.

Spisal Stanislav Sobjeski; prevel Ivan Čestimir.

(Konec.)

Isti večer je Anka pričakovala služabnika s prstanom, sedeč sklonjena nad posteljo. Štela je dneve; teden je minil. Josip dojde; morda se je že pripeljal; morebiti pa pride še le jutri. — Zakaj ne pride ta služabnik?

Treba je imeti orjaško moč, da se telo ne uklone pod tako težkimi udarci, kakoršni so zadnji čas padali na Anko. Toda ona ni bila orjak. Imela je sicer močno, nadčloveško voljo; ali ta je bila že prav pri kraju. Anka ni niti vedela, kako da je slaba, kako bolna: živel je z dušo, na telo pa je pozabila. Ni občutila one boli v glavi, ki jej je razjedala lobanjo, ni občutila, da je noge ne nosijo več, ni občutila gladi, ker je živel za svojo sestrico, oko uprto v sliko bodoče sreče z Josipom.

Sedi Anka na postelji, dasi je ura že čez polnoč. Tišina vlada po vsej hiši in niti ropot voz se ne čuje na ulici. Gleda na dete. Lice, nekoč polno, rudeče, je sedaj blede, upalo. Dihanje kratko, pretrgano, tiho, da ga niti ne čuješ. Dete

se nemirno premetuje in z ročicama brani pred neko napastjo. Anki se temni pred očmi; grabi se za glavo... ah, tako jo duši... tako strašno, tako tiho je, kakor v grobu; a ona je sama, sama, sama z Bogom. Čuti, da je bolna. Nagne se nad posteljo, zre sestrí v obraz. Dete se nenadoma zgane, prične se premetavati, zvijati, stegovati... Kaj je to? Čula je o krčih, ki radi napadajo deco, in jej prične z vodo škropiti lice. Dete odpre oči in stegne ročici.

„Spavaj, zlato moje dete, spavaj,“ reče Anka v smrtnem strahu, z zadnjimi svojimi močmi; „tako... tako... bodeva skupaj... skupaj...“

Leže na posteljo kraj Stazike, katero krčevito poljublja.

„Tako, tako... skupaj... skupaj! Bog se naju bode usmilil, sirot!“ šepeta Anka, bolno dete k sebi pritiskajoč.

Od strahu za to ubogo dete, za to jedino živo bitje, ki jej je še preostalo, ne more Anka vkljub vsem slabostim, ki jo obhajajo, zaspati, marveč leži pri detetu, na pol speč, na pol bdeč. Dve je že odbilo po polnoči, ko Anka nehote segne za licem deteta. Zatrepeče.

„Usmiljeni Bog!“ vsklikne; „poti se! Zaspala je! Morda na veke, da se ne prebudi več?“

* * *

Drugi dan okoli desete ure v jutro hiti po Lesznej ulici mlad mož in se ozira po hišah. Lice mu je milo, a blede, čelo visoko, toda temno, oko bistro, pa nemirno.

Obstane pred jedno izmed teh hiš; vzdahne; srce mu tolče, toliko da ne počí. Josip se ustavi pred hišo, pred očmi pa mu stoji oni prstan na Zenonovem prstu. Ide k Anki, svoji zaročnici. Kaj mu bode dejala? Ima-li njegov prstan? Ali ga je morda... morda...

Steče proti stopnicam; stopa polagoma, ker se istotako boji sreče in nesreče. Slednjič obstane pred vratmi pod streho, pred naznačeno številko. Nekaj trenutkov stoji nepremično. Prisluškuje. V sobi tiho kakor v grobu. Potrka; — nihče se ne oglasi. Mrzel znoj ga oblije. Zgrabi za kljuko, odpre vrata in stopi v sobo.

Strašen, srce pretresajoč prizor! Tu mimo je letel angel smrti. Je-li tu kosil? Je-li s seboj odpeljal najdražji mi bitji?

Anka in Stazika ležita kakor mrtvi!

Josip se ozre po tem malem in strašnem siromaštvu, pa razume vse.

„Anka, Anka!“ kliče kakor brez uma. „Anka, jaz sem, jaz, tvoj Josip!“ vsklikne, pade pred posteljo na kolena in obupno s solzami poljublja visečo jej roko.

danju in občestvu, in je izbral Petra in njegove naslednike, da bi v njih bil temelj in središče jedinstva. Zato pravi Ciprijan: „Lahko je dokazovanje vere, če vse nanašamo na kako kratko resnico. Gospod pravi Petru: Rečem ti, ti si Peter... Na jednem zida cerkev. In dasi je po svojem vstajenju vsem apostolom jednak del oblasti dodelil in jim dejal: kakor je oče mene poslal..., vendar je po svoji moči, da bi jedinstvo jasno pokazal, vredil, da naj začetek jedinstva od jednega izhaja.“ (De unit. Eccl. n. 4.) In Optat Milevetanski piše: „Ne moreš tajiti, da ne veš, da je v mestu Rimu Peter najprej imel škofovski sedež, na katerem je sedel glavar vseh apostolov, Peter, ki je zato tudi Kefas (Skalar) imenovan. Na tem jednem sedežu naj bi se jedinstvo od vseh ohranilo; ostali apostoli naj ne bi vsak za se svojega sedeža branili; za razkolnika in grešnika je veljal, ki bi drugemu nasproti postavil svoj sedež.“ (De schism. Donat. l. II.) Odtod tudi Ciprijan sam misli, da nastaja krivovera in razkol zato, ker se odpove najvišji oblasti dolžna pokorščina: „Iz nobenega družnega vzroka niso nastala krivoverstva in razkoli, kakor zato, ker ljudje niso ubogali duhovnika Gospodovega, in ker se misli, da zamore v cerkvi ob istem času biti več ko jeden duhovnik in več ko jeden sodnik namesto Kristusa.“ (Ep. XII., ad Corn. n. 5.) Le tisti torej, ki je v zvezi s Petrom, zamore biti deležen oblasti, ker je nespametna misel, da bi bil kdo načelnik v cerkvi, ako je izvan cerkve. Iz tega vzroka kazal je Optat Milevetanski Donatiste: „Beremo, da je zoper ta peklenska vrata Peter, naš glavar, dobil zveličavne ključe, ko mu je Kristus rekel: Tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva, in peklenska vrata je ne bodo premagala. Zakaj si torej prisvajate ključe nebeškega kraljestva, vi, ki se bojujete zoper Petrov stol?“ (L. II., n. 4. 5.)

10. Sv. oče še nadalje razpravlja razmerje med škofi in papežem in piše tako-le:

„Pa škofovski stan je še le tedaj po povelju Kristusovem v pravilni zvezi s Petrom, če je Petru pokoren in potrjen, sicer mora razpasti v neredno in nevrejeno množico. Da se pa jedinstvo v veri in občestvu pravilno ohrani, pa ne zadostuje prvenstvo časti in pa nekaj skrbi, ampak treba je popolnoma resnične in najvišje avtoritete, kateri naj vsi drugi ubogajo. Kaj je pač namerjal Sin Božji, ko je ključe nebeškega kraljestva jedino le Petru obljubil. Po jezikovni rabi sv. pisma in po jednoglasnem mnenju očetov je nedvomljivo, da izraz „ključi“ pomenja najvišjo oblast. Sicer se nikakor drugače ne da razlagati, kaj je Peter za-se prejel in kaj so prejeli apostoli vkup s Petrom. Če oblast vezati, razvezovati in pasti v škofih, kot naslednikih apostolov, to učinkuje, da vsakdo izmed njih svoje ljudstvo s pravo močjo vlada, gotovo mora ista oblast isto proizročiti v njem, komur je od Boga izročeno opravilo, pasti jagnjeta in ovce. „Kristus Petra ni postavil le za pastirja, ampak za pastirja pastirjev: Peter pase tedaj jagnjeta, a pase tudi ovce, pase sinove in pase tudi matere: vlada podložnike, a vlada tudi predstojnike, ker razven ovac in jagnjet

v cerkvi ni ničesar.“ (L. Brunonis ep. Lign. Comm. in Joan. p. III., c. 21, n. 55.) Odtod ona posebna imenovanja, s katerimi so stari nadevali sv. Petra, ki naznanjajo jasno, da ima prvo mesto moči in oblasti. Imenujejo ga povsodi „prvaka v družbi učencev, kneza svetih apostolov, načelnika te družine, usta vseh apostolov, glavarja te družine, predstojnika celega sveta, prvega med apostoli, steber cerkve.“ Vse to nekako povzame Bernard z onimi besedami papeža Evgenija: „Kdo si? Veliki duhovnik, papež. Ti knez škofov, dedič apostolov... Ti si, komur so izročeni ključi, poverjene ovce. So sicer še drugi vratarji nebeški in pastirji čred, toda ti si toliko slavnejši, v kolikor si obojno ime v popolnejši meri, kakor drugi, sprejel. Oni imajo odkazane črede, vsak svojo posamezno, tebi so poverjene vse črede, tebi jednemu jedna čreda, pa ne samo čreda jagojet, ampak tudi ovce, ti si pastir vseh. Vprašaj, kako naj to dokazem. Iz Gospodove besede, komu namreč, ne rečem izmed škofov, ampak tudi izmed apostolov, bile so tako neodvisno in popolno vse ovce izročene? Če me ljubiš, Peter, pasi moje ovce. Katere? Tega ali onega naroda ali države ali kraja ali gotovega kraljestva? Moje ovce, pravi. Kdo ne vidi, da zaznamuje vse ovce, a ne le nekatere? Koder ni nič, da bi se ločilo, ni tudi nič, da bi se izvzelo.“ (De consideratione l. II., c. 8.) Ne strinja se torej z resnico in očitno nasprotuje božji naredbi, ako rečemo, da so sodbi oblasti rimskih papežev podvrženi le nekateri škofje, a ne vsi. V tem ravno je bistvo in pomen temelja, da mera varovati jedinstvo in trdnost poprej celega poslopja in potem še le posameznih delov. To je pa v stvari, o katerej govorimo, še mnogo bolj resnično, ker je Gospod Kristus samo po moči temelja hotel narediti, da ne bi vrata premagala cerkve. Gotovo pa moramo — kakor vsi — to obljubo razumeti o celi cerkvi; na njenih posameznih delih, katere vsekako zamore naval pekla premagati in je nekatere njih že v resnici tu pa tam premagal. Dalje: ki stoji na čelu cele črede, ta mora imeti tedaj tudi oblast nad vso zbrano množico ob jednem, a ne samo nad raztresenimi ovci. Ali naj pa morebiti vse ovce pastirja vlada in vodi? Ali so mar nasledniki apostolov, ob jednem združeni, temelj, na katerega se mora Petrov naslednik opirati, da zadobi trdnost? Gotovo ima oni, v čegar rokah so ključi kraljestva, moč in oblast ne samo nad posameznimi pokrajini, ampak nad vsemi hkrati. In kakor škofje v svojih škofijah vsak ne samo vsakemu posameznemu, ampak tudi vsem s pravo oblastjo načeljujejo, tako obsejajo tudi rimski papeži, katerih oblast se razprostira čez ves krščanski svet, vse njegove dele, v celote zbrane, pod seboj v pokorščini. Gospod Kristus, kakor smo že dovolj poudarjali, podelil je Petru in njegovim naslednikom, da bi bili njegovi namestniki in da bi vedno imeli nad cerkvijo isto oblast, katero je on imel v tem življenju. Ali bomo mar rekli, da je zbor apostolov imel več oblasti, ko njih mojster? (Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. avgusta.

Občinske volitve v Florisdorfu. Svoje-dobno smo poročali o izidu občinskih volitev v Florisdorfu. Večino so dobili, kakor znano, antisemitje. Ker liberalna klika ni mogla drugače izbruhati svojega srda nad nasprotniki, je vložila pri nižje-avstrijskem namestništvu ugovor zoper „nezakonito“ postopanje protisemitov pri volitvi za drugi in tretji razred. Po mnenju liberalnih matadorjev so se pregrešili protisemitje prvič s tem, ker so zahtevali, da se dvakrat prebere volilski zapisnik, in ker so liberalcem zabranili vstop v volilno sobano. Ker za poslednjo trditev niso imeli niti najmanjšega dokaza, namestništvo ni moglo ustreči želji poraženih židovskih liberalcev ter je v svojem odgovoru pripomnilo, da ni nikjer predpisano, kolikokrat se smejo prebrati volilski zapisniki, in da bi liberalci ravno tako ne imeli večine, akoravno bi bili prišli vsi na volišče. S tem je rešena znamenita pritožba, s katero so menili ovreči izvolitev. V teku štirinajstih dni se vrši volitev župana. Protisemitska večina bo kandidovala za to mesto bivšega florisdorfskega župana Schwaigerja, nasprotna pa bivšega župana neke druge bivše občine. Da bo zmaga na strani protisemitov, o tem ni niti najmanjšega dvoma.

Shod nižjeavstrijskih poljedelcev. Na povabilo deželne zveze nižjeavstrijskih kmetov se je sešlo minulo nedeljo na Dunaju precejšnje število

zastopnikov kmečkega stanu iz raznih delov Nižje Avstrije. Mej navzočimi je bilo tudi lepo število državno in deželnozbornih poslancev, ki pripadajo konservativni ali krščansko socialni stranki. Zboru je predsedoval načelnik zveze List, za zapisnikarja pa je bil izvoljen Gebhart. Po kratki debati se je sklenilo, da se skliče kmetijski shod za celo deželo in sicer na 13. septembra. Takoj na to se je izvolil izvrševalni odbor, v katerem so večinoma poslanci obeh katoliških strank. — Napovedani shod bo za nižjeavstrijske poljedelce velike važnosti, kajti tu se bode rešilo marsikatero važno vprašanje, kako zboljšati žalostni položaj kmetijskega stanu, poleg tega se bodo pa poljedelci opetovano prepričali, kdo je njihov prijatelj.

Hrvatski opozicijski frakcijski sta se zjediniili, kakor poročajo strankarska glasila, glede volilnega kompromisa. Volilna koalicija mej frakcij „Domovine“ in „Obzoraši“ je po poročilu označenih listov popolno dogotovljena. V sedanjem deželnem zboru ne bo imela Obzorova stranka še nobenega zastopnika, ker so pravaši odklonili kompromis povodom zadnjih volitev, da so tem ložje zatrli osrednjo stranko. Sedaj je pa mogoče, da dobe Obzoraši zopet nekaj mandatov; k temu bode še posebno pripomogel razdvoj v stranki prava.

Francoski predsednik Faure je minulo nedeljo dovolj jasno pokazal, da ni nasprotnik socialistov. Po končanem govoru, v katerem je odgovarjal Faure na pozdrav predsednika lorientške trgovinske zbornice, je zaklical predsednik socialističnega kluba, črevljarski pomočnik Trevaux: „Vse je lepo, toda kaznjencem se mora delo odvzeti; govorim v ime delavskega ljudstva“. Faure je nato kratko odgovoril: „Morebiti ima mož prav, samo nekoliko mirneje bi bil lahko izvršil svojo nalogo“. Isti delavec je pozneje še obrnil pozornost občinstva nase, ko je opozarjal predsednika na konkurenco, katera tare delavske stanove. Faure mu je odgovoril, da ga stvar zanima in bode dala vladi mnogo opravila, da pa delavec ni izvolil pripraven trenotek. Potem je pa povdaril: „Nočem, da bi vladalo mej demokracijo in predsednikom republike najmanjše nesporazumljenje“. Konečno je podal predsednik Trevaux-u roko, kateri jo je krepko stisnil. Občinstvo je predsedniku navdušeno pozdravljalo. Faure je s tem pokazal, da simpatizuje z delavci, posebno pa z onimi, ki so z njim jednakega prepričanja.

Italija in neguš Menelik. Iz Italije dohajajo v zadnjem času razna vznemirljiva poročila, v katerih se veliko govori o nadaljevanju vojske v Afriki, in sicer v veliko večji meri, kakor minulo pomlad. Povod temu je dal baje neguš Menelik sam, ki se je zvezal z derviši ter si naročil v inozemlju veliko množino novega orožja. Govori se nadalje tudi, da zahteva abesinski kralj veliko odškodnino za ostale italijanske vjetnike. Vse te in jednake vesti so napetile italijansko vlado, kakor smo že zadnjič poročali, da se je jela resno baviti z vprašanjem gledé nadaljnega vojevanja. Vojni minister je pozval k sebi generala Baldissero ter se z njim temeljito posvetoval o potrebnih korakih. Nekateri italijanski listi so objavljali že vse podrobnosti, ki se imajo izvesti v to svrho. Na vse te kombinacije odgovarja včerajšnja „Agenzia Stefani“ nastopno: „Razni listi so pisali o pripravah, katere je dovršila vlada v svrhu nadaljevanja vojske v Afriki, in priobčjujejo pri tej priliki popolno napačna poročila. „Agenzia Stefani“ je pooblaščen izjaviti, da je vlada sicer vse storila, da takoj odvrne morebitna iznenadenja, da pa v trenutku niti misliti ni kaj jednakega. Dosedaj ni nihče storil takih korakov, po katerih bi bilo soditi, da je pričakovati nekih pobojev v Afriki. Vlada ni odredila novega novačenja in bode odbrala le toliko vojaških novincev, kolikor jih potrebuje za redno službo. Ravno tako vlada ni nakupila nikakih tovarnih živalij, kajti s temi je sedaj dovolj preskrbljena.“ Tako uradno glasilo. S temi vsticami pa le ni ovržena trditev, da se ni vršilo v vladnih krogih daljše posvetovanje. Z navedenimi stavki vlada sama priznava, da je ukrenila nekaj, kar pa še ne mara izročiti javnosti.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. avgusta.

(Najvišja zahvala.) Presvet. cesar se je brzojavnim potom zahvalil za vdanostno brzojavko, katero mu je odposlala velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda.

•Anka, Stazika!• kliče z glasom, ki bi lomil skale, obujal mrtve.

•Josip!• šepetne Anka, odpirajoč oči; suho lice pa jej pokrije lahna rudečica.

•Josip!• odzove se tih, detinsk glas, in Stazika skuša privzdigniti svojo zlatolaso glavico.

Nebo se odpre ta hip Josipu pred očmi. Skoči, da se zave vsled svoje nagle sreče. Pri tem pa mu pade oko na Ankino roko, zatrepeče in se odmakne.

•Kje je moj prstan?• izreče z grobnim glasom, pokazujoč na Ankino roko.

Pri odprtih vratih je stal že nekaj časa drug mož. Došel je semkaj pevajoč; toda pri tem strašnem prizoru in pri teh Josipovih besedah je onemel.

•Torej ta Anka, ta svetnica, to je Josipova zaročnica, katerej sem jaz ukradl prstan!•

Pogleda po sobi. Na tleh se nekaj blesti...; spozna: to je njegov prstan brez briljanta...; saj to mu je pripovedoval služabnik. Ankin prstan na njegovem prstu ga peče, grize, boli; sname ga.

Josip se ozre.

•Josip!• vsklikne Zenon, •ona je svetnica! Tu je njen prstan! Oprostite!• in skupaj z Josipom pade na kolena pred posteljo, na katerej Anka in Stazika prelivata solze blage sreče.

(Pregled zemljiško-davčnega katastra.) V ponedeljek se je zbrala deželna komisija, ki ima pregledati zemljiško-davčni kataster, da se po tem vravna, oziroma odmeri deželi Kranjski skupna zemljiško-davčna svota. Komisija je izbrala ožji odbor, ki bo pregledal došle pritožbe proti doslej veljavni vcenitvi. Svojedobno je pisal naš list že mnogo o veliki važnosti te revizije, ker se gre za dolgo dobo 15 let, za katero bo potem veljal odmerjeni zemljiški davek. Zato opozarjamo vse zemljiške posestnike, osobito pa županstva, da naglo v pošljejo ali naravnost na deželno komisijo za revizijo zemljiško-davčnega katastra ali pa na deželni odbor prošnje, oziroma pritožbe proti sedanjí ocenitvi, ker na pozneje došle vloge se ne bo moči ozirati. — C. kr. deželna vlada je imenovala kot člana deželne komisije g. župana Zumra iz Gorij in graščaka viteza Savinška iz Metlike. Poročevalec je finančni svetnik Jenny. Upajmo, da se posreči deželni komisiji dokazati, da se mora naši deželi znižati svota zemljiškega davka, ker nikakor ne velja več podlaga, na kateri se je dosedanjí zemljiški davek odmeril; padla je cena žitu, narasli pa skoro za dvojno troški pridelovanja.

(Osebná vest.) Nadzornik trgovinskega oddelka c. kr. državnih železnic Peter Ramovš je imenovan višjim nadzornikom.

(Iz seje c. kr. deželnega šolskega sveta dne 6. avg. 1896.) Imenovani so bili: Franc Lavtižar stalno na jednorazrednici v Kamni gorici; pomožna učiteljica na Srazr. dekl. šoli v Ljubljani Ana Jereb kot učiteljica na 4razred. v Žužemberku; Apolonija Fatur stalno na dvorazrednici v Mošnjah. — Učni načrt mestne višje dekliške šole v Ljubljani se je odobril ter se šola odpre 1. nov. tek. leta. — V prvem razredu ljudske šole v Vel. Laščah se bode vpeljal poldnevni pouk.

(Iz Metlike) 11. avgusta. Kmet je dandanes največi siromak na svetu. Ne samo, da je kmetijstvu vse nasprotno, tudi marsikaj drugega mora revež pretrpeti. Včasih mu celo tisti delajo vnebovpijoče krivice, ki bi v prvi vrsti morali zanj skrbeti. Bilo je treba posuti cesto iz Lokvice na Krvavči vrh. Predsednik cestnega odbora pošlje svojega moža in naroči Lokvičanom, naj vzamejo kamenja, kjer hočejo, in ga navozijo na cesto. Ker pa je cestni odbor, oziroma njegov predsednik, sam dolžan pre-skrbeti potrebni kamen na takem kraju, od koder ga kmetje lahko odpeljejo, ti seveda niso hoteli lomití in streljati kamenja: Zakaj pa plačujejo cestne doklade? Nato je dal predsednik cestnega odbora za drago plačilo nalomiti in navoziti kamenja na cesto, Lokvičani pa so dobili od c. kr. okrajnega glavarstva poziv, naj povrnejo stroške. Ker je bila v tem pozivu dovoljena pritožba, so Lokvičani pritožbo sestavili ter jo izročili svojemu županstvu, katero je pritožbo uradno odposlalo v Črnomelj. Kmetje so pričakovali, da jih bo c. kr. okrajno glavarstvo vsaj zaslžalo c. tej stvari; ali ni bilo nobenega zaslišanja, nobenega odgovora na pritožbo. Dobili so nove listke, v katerih se jim preti eksekucija, če ne plačajo. Pri takem postopanju mora tudi belokranjski kmet, ki je še preveč potrpežljiv, izgubiti potrpežljivost in se vprašati, ali živi v Avstriji ali na Turškem. Vrhú tega se nam tudi to jako čudno zdi, da lokviškemu županu, ki je najpremožnejši mož na Lokvici, ni treba posipati ceste. On sam ni dobil nobenega listka. Zakaj ne, to nam je zastavica, vzlasti ker je župan vseskozi poštenjak in ne zahteva za se nobene izjeme. — Sicer so pa naše ceste v jako žalostnem stanu. Predsednik cestnega odbora se ponaša z zlatim križcem za zasluge, ceste pa kažejo gola rebra. Kmetje bi jih sami posipali, ali to bi bilo vendar preveč, ker morajo plačevati doklade. Splošna želja in zahteva pa je, naj se enkrat tudi v tem oziru kaj stori. Kaj nam je treba plačevati predsednika cestnega odbora in dijete odbornikom? Ceste naj prevzamejo v svojo skrb zopet občine, kakor je bilo poprej, pa bo vse dobro. — Ali vse zastoj! Kedar kdo povzdigne svoj glas za vernega kmeta, so njegove besede glas vpijočega v puščavi. Kedar se oglasi kmet in zahteva, da se mu vsaj nekoliko polajša neznosno breme, ga še poslušati nočejo. Sreča v nesreči pa je to, da ljudstvo vedno bolj spoznava svoje sovražnike in se

vedno tesneje oklepa tistih, kat-ri so bili vedno njegovi odkritosrčni prijatelji.

(Duhovne vaje) za delavke ljubljanskih tovarn se vrše v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani. Prično se v petek 14. avg. ob 1/2 7. uri zvečer z govorom in litanijami ter se dokončajo v ponedeljek zjutraj z zahvalno pesmijo. — Duhovne vaje za ženske v cerkvi Jezusovega presv. Srca so preložene na poznejši čas.

(Ovirana pešpot.) Ob sv. Jakoba nabrežju so nekatere hiše zavoljo slebe podstave po potresu precej poškodovane. Ko kopljejo te dni temelj Bartelovi hiši št. 21 ob sv. Jakoba nabrežju, so na sosedovi hiši jele tako zijati razpoke, da so včeraj uradno zaprli peš-pot ob teh nabrežnih hišah.

(Pogozdovanje Krasa.) Letošnjo pomlad so v raznih občinah na Krasu zasadili 1.537.000 borovih drevesc na površji 151.85 hektarov. Od leta 1876 je pogozdenih že 1206.37 hektarov. Letošnji troški so znesli 10.260 gld.

(Toča.) Včeraj je bil v Ljubljani in okolici velik naliv, med katerim je tudi padala toča. Škode ni posebne.

(Zdravje v Ljubljani.) Od 2. do 8. avg. 1896 je bilo novorojenih 17, mrtvorojena 2, vmrlih 18. Med njimi za jetiko 3, želodčnim katarom 4, vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 10; med njimi 3 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za škariaticeo 1, vraticeo 9.

(Samomor.) Dne 10. t. m. se je vstrelila 18-letna poštna odpraviteljica v Trojanah, Marija Hrastnik.

(Notarjem v Bovcu) je minister za pravosodje imenoval notarskega kandidata dr. Alberta Rumerja.

(Iz Jelšan.) Zandarji iz Podgrada začeli so se prav zanimati za „Slovenca“. Popraševali so namreč ne le v Jelšanah več oseb, kedo čita „Slovenca“ in kedo je nanj naročen, ampak tudi po sosednjih vaseh. Ali je „Slovenec“ zločinec? Sicer pa vemo, zakaj jim mrzi ta list. Ni jim namreč ugajal zadnji dopis iz Jelšan. Da se jim pa „Slovenec“ še bolj prikupi, povemo še to: Neki žandar v Podgradu (ki je pa baje sedaj premeščen) vidi rad v Dolenjah neko dekle. Ko je opravljajoč službo bil z njo zvečer v neki gostilni, priredili so mu fantje serenado. Kadar je pa prišel z njo ven, zakriči nek fant: „Zandarji vežejo z verigami druge, sedaj bomo pa mi zvezali z njimi žandarja, alo fanti, sem verige!“ Žandar jo je pobrisal, kar so ga nesle pete, a za njim vsulo se je kamenje. — Popraševali ste, kedo je naročen na Slovenca? Odgovorimo vam, da pri nas ni sicer mnogo naročnikov, a čita nas ga pa več! Ta članek čitalo bo nas pa še več! — V prvi polovici m. m. poročal je „Slovenec“, da se nam bližajo občinske volitve. Biti bi morale že razpisane, a odlašajo se nalašč, kakor slišimo zato, da bi odšla večina volilcev v gozde na Hrvaško. G. nadžupan, vi pravite, da se je prej mudilo nam, a sedaj pa se ne mudi vam! Povemo vam pa, da se nam mudi tudi sedaj, zato smo potrebno že ukrenili, da se razpišejo kmalu volitve! Z odlašanjem se ne bode rešili! Upamo, da propadete sijajno, dasi ljudje vaše stranke agitirajo na vse kriplje in se poslužujejo tudi parole: „Le duhovnov ne voliti!“ Zakaj se pa bojite farjev? Zato, ker se bojite v obče, da bi prišel v odbor sploh kak mož, ki bi kaj razumel! Pa mi volilci vam kličemo, da čemo med 24. odborniki, katere bomo volili mi (ne toraj samo 18 kakor se je volilo po starih listinah, in katere popravljene imele so 500 napak, da smo morali rekurirati) imeti tudi duhovne. Volilci, stojte toraj trdno za nove naše moze, ker korist imeli bodele le vi, in ne dajte se pregovoriti od stare strauke na noben način! Tudi ne s tem, da bodele imeli več plačil, ker bo imel novi tajnik 500 gold. plače i. t. d., kakor vam pravijo. Glede plačil ostalo bo vse pri starem, v drugih rečeh bo se pa zboljšalo. Pridite toraj vsi volit, ko napoči čas! — Letina obetala je biti prav dobra. Bog nam je sicer prizanesel s točo in nevihto, a druga nezgoda, namreč strupena rosa vničila nam je krompir in trte. Krompir začel je gnjiti že sedaj, a trte pa so celo posmrojene v nekaterih krajih. Grozdja lotila se je pa neka bolezen, da je celo pepelnato in

se začelo sušiti. Vina toraj letos ne bomo pridelali mnogo. Začeti bo treba drugo leto škropiti, grozdje pa žeplati! Vendar pri vsem tem zdihnil je marsikateri kmetič z veseljem: Hvala Bogu, da smo le srečno spravili prve pridelke! Dne 22. julija bilo je leto dni, kar je vničila v nekaterih vaseh popolnoma vse toča. Večina ljudi preživela se je le s tem, da je prirejela peden dolge, drobne drvice v butarice, katere je ponujala potem v Reki od hiše do hiše po soldu. S tem pomaga si v obče v naših krajih večina ljudi. Kadar imajo čas, prirejajo in sušijo take butarice, posebno še po zimi, če je ugodna, oni, ki ne odrinejo na Hrvaško. Mislil bi kateri, zakaj prirejajo drva tako na drobno? Temu povemo, da smo na Krasu, kjer ni toliko drv, da bi se prodajala na debelo. Trd je sicer na tak način prislužen kruhek, vendar je ljudstvo dobrovoljno.

(Strašna vročina.) Pri nas imamo skoro vsak dan dež in za avgust jako hladno vreme, v severni Ameriki pa vlada strašna vročina. Dne 11. avgusta je v Novem Jorku umrlo 48 ljudi; zadetih od mrtvouda vsled vročine, več nego 100 ljudi je onemoglih padlo po cestah v nezavesti. Bolnišnice so prenapolnjene te vrste bolnikov. Vseh vsled žgoče vročine umrlih so do sedaj v tem mestu našteali 226. Tudi v Chicagi je v dveh dneh vsled vročine umrlo nad 100 ljudi. Kónj vse polno leži mrtvih po mestnih ulicah. — Res strašna mora biti ta vročina!

Društva.

(Pevsko društvo „Slavec“) katero bode sodelovalo dne 15. t. m. pri velikem koncertu v Brežicah, naznanja onim č. podpornim članom, kateri se nameravajo vdeležiti tega izleta, da je skupen odhod v petek po noči ob 12 1/2 ure s poštnim vlakom. Zbirališče na južnem kolodvoru.

(Pevsko društvo „Ljubljana“) priredi v soboto izlet v Škofjo Loko, in sicer z opoludanskim vlakom državne železnice. Sestanek na šišenskem kolodvoru ob 1/2 12. uri dopoldne. Nameravani izlet v Cerknico moral je zaradi sedaj obstoječih krajevnih razmer izostati.

(Pevsko društvo Hajdrih na Proseku) bode obhajalo prihodnjega poletja desetletnico svojega obstanka. Ob tej slovesni priliki nameruje blagosloviti novo društveno zastavo. Kako važna so narodno zavest razširjajoča društva na periferiji Slovenije, i to osobito v tržaški okolici, kjer nam vedno visi nad glavami Damokljejev meč, meč pollaščenja, je pač znano slehernemu rodoljubu. Naval pollaščenja v tržaški okolici je že tako krut, da vodi do obupnosti. Že skoro v vseh vaseh v tržaški okolici poskusili so raznarodovalci večjim ali manjšim vspehom izvajati svoje hudobne naklepe na ta ali oni način, le „Prosek“ niso se še dotaknili, dobro sluteči, da bi nalezli tam na silen orjašk odpor! Prosek je še jedina vas v okolici, o kateri se sme reči: „In jaz se na robu ne ganem; — viharju kljubujem, ostanem!“ Velika ovira tej pogubonosni nakani nasprotnikov v tej vasi je baš imenovano društvo, katero s svojo lepo pesmijo bodri: „K suneu svobode i prosvjete diži: K sunašču tomu narod približi!“ Da bi se lepa bratska vez, katere dosedaj kaj lepo spaja pojedine sotrudnike pevskega društva, še tesneje utelesila v nadaljni procvit društva, omisli si društvo slovenski barjak, pod kojega okriljem naj bi se shajali pevci, navduševali se jeden drugega, bodrili za vse lepo, blago in dobro v korist narodu in mili slovenski domovini z geslom: „Mi nezmagljiva četa smo, — Brez straha, brez trepeta smo.“ — Ker pa društvo sestoji večinoma iz priprostih mladeničev in mož, je njega denarni zalog jako pičel ter tudi dosedaj nabrana svota v nabavo društvene zastave zelo majhna, obrača se, udano podpisani odbor do slavnih narodnih društev, osobito pevskih ter p. n. rodoljubov po Slovenskem z najuljudnejo prošnjo, da bi blagovolili darovati kak prispevek v namen nabave društvene zastave. Vsak, tudi najmanjši dar bode vsprejet najhvaležneje v zavesti, da prihaja od pravega narodno čutečega rodoljubnega srca, kojemu slednjemu stamari narodni napredek in mila slovenska pesem. — NB. Imena darovalcev in njih prispevke bode objavljaj blagohotno list „Edinost“. Na Proseku, dne 9. avgusta 1896.

Odbor pevskega društva „Hajdrih“.

Telegrami.

Gradeo, 13. avgusta. Včeraj je došel iz Ljubna poljedelski minister grof Ledebur. Na kolodvoru so ga vsprejeli namestnik marki Bacquehem, župan dr. Portugall in drugi do-stojanstveniki.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
saznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,
i. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Solnograd, 13. avgusta. Vsled velikih nalivov v poslednjih dneh je izstopila reka Salzach, kakor tudi njeni stranski dotoki, iz svojih strug ter provzročila od Halleina do Oberndorfa veliko škodo. — Velik del trga Oberndorf je pod vodo. Mej Oberndorfom in Ljubnom je odnesla voda vse mostove. Prebivalcem se ni pripetilo nič žalega.

Pečuh, 13. avgusta. Nad mestom in okolico se je utrgal po noči oblak. Voda je preplavila ceste in ulice. Škoda je ogromna.

Sredeo, 13. avgusta. Zagotavlja se, da je vojni minister Petrow vložil ostavko in da se dosedaj še ni udal prigovarjanju nekaterih tovarišev.

Rim, 13. avgusta. Komisija generalov je razsodila, da je general Baratieri nezmožen za nadaljno vodstvo. Pričakovati je, da se kmalu upokoji.

Rim, 13. avgusta. „Agencia Stefani“ poroča iz Kaneje, da se še nadaljuje ropi in požigi v vzhodnih krajih Kaneje. Do večeraj opoldne so zažgali Mohamedani pet vasij in več samostanov. Koraki, katere je storila turška vlada, so se pokazali nezadostni.

Atene, 13. avgusta. Parnik, ki je zasledoval ubegle častnike, jih je došel pri otoku Cerigo. Častniki se niso hoteli udati povelju, naj se vrnejo domov, ter so nadaljevali svoje potovanje.

Teheran, 13. avgusta. Morilec šaha Nasr-Eddina je bil danes obešen v navzočnosti obilne množice občinstva.

New-York, 13. avgusta. Predsedniški kandidat Bryan je došel včeraj sem. Prebivalstvo ga je vsprejelo navdušeno.

New-York, 13. avgusta. Vročina že že pojenjuje. Meteorologična poročila kažejo, da pada temperatura.

Pomirljivo

sliz razkrajajoče in izvrstnega okusa so
antikataralične pastile lekarja Piccolija v Ljubljani
(Dunajska cesta)

katere učinkujejo proti hripavosti in olajšujejo kašelj. — Cena
škatljici 25 kr., 10 škatljic gld. 2.—. 124 (50—24) 4

Tuji.

11. avgusta.

Pri **Stonu**: Blaschek, Orttner, Haas, Hellersberg, Königstein, Tauber z Dunaja. — Pikel iz Postojne. — Feiglstock iz Marczali-ja. — Havas iz Vel. Kaniže. — Specht, Huyn iz Gradea. — Valenčič iz Gorice. — Berce iz Boštjanja. — Šest s Krškega. — Smolej iz Škocjana. — Koceljčič iz Dugosela. — Liebman iz Trsta.

Pri **Maliču**: Girowetz, Atlas, Meizner, Hitlmann z Dunaja. — Böhm iz Brna. — Massan iz Gladbach-a. — Batistella, Winterberger iz Trsta. — Klementz iz Gradea. — Finger iz Prage. — Schallek iz Pulja. — Rustjan iz Košane. — Savinschegg iz Metlike. — Sudan iz Gorice. — Gregorič s Sedla. — Rubasch iz Plzna.

Pri **Lloydu**: Kos iz Gorice. — Köppler z Dunaja. — Pakiž iz Zamosteca. — Havas iz Budimpešte. — Dolschein iz Gradea. — Kalan s Krškega. — Klump iz Hainfeld-a. — Skerl iz Lesece.

Pri **Bavarskem dvoru**: Kumar iz Gorice. — Gecco iz Tercente.

Pri **Južnem kolodvoru**: Deutschmann z Dunaja. — Koželj iz Trbiža. — Jaklitseh iz Gradea.

Pri **avstrijskem caru**: Slugovi od Sv. Filipa. — Prosekar iz Kotmaravesi.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
12	9. zvečer	736.1	15.1	sl. jug	del. jasno	
13	7. jutraj 2. popol.	737.4 736.9	12.0 22.4	sl. zah. sr. svzh.	poloblačno	15.8

Srednja včerašnja temperatura 15.6°, za 3.5° pod normalom.

Zahvala.

562 1—1

Vsem, kateri so nam izražali tolažečo sočutstvo in obiskavali ob nenavadno dolgotrajni premučni bolezni našega draga sedaj v Bogu počivajočega nepozabnega soproga, oziroma sina, brata in svaka, gospoda

Frana Dežman-a

izražamo najprisrčnejšo zahvalo. Istotako se toplo zahvaljujemo prečast. duhovščini, spremljevalcem pogreba, darovalcem krasnih vencev, osobito še članom književskega društva za spremstvo in nosilec vencev, pevcem sl. pevskega del. društva „Slavec“ za ganljivo nagrobnico.

V Ljubljani, dne 13. avgusta 1896.

Žalujoči ostali.

Prodaja materijala od knežjega dvorca.

Od porušenega knežjega dvorca v Ljubljani prodajam po nizki ceni

stavbinski in drugi materijal,

kot: opeko, vezi, vrata, okna itd. itd.

na lici mesta ali pa na svojem domu v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14.

Val. Accetto,

554 62—3

zidarski mojster.

Prijatelji slovenske akad. mladine, naročite se na

„ZORO“

ki je glasilo slov. katol. akadem. dijaštva.

Cena: Za nedijake 80 kr., za dijakke 50 kr.

Upravnik: Pavel Marija Valjavec, stud. iur., Dunaj, V., Matzleinsdorferstrasse 76, III., 31.

Katoliška Tiskarna

priporoča ravnostne

vizitnice

po nizki ceni.

Natečaj.

Za mestno elektrarno v Ljubljani razpiše se

stavba centralne postaje v Parnih ulicah.

Zgraditi je: kotlišče z razpetino 14 m., strojno poslopje z razpetino 15.5 m.; strojno poslopje in kotlišče zgraditi je s skupno srednjo steno in s približno dolžino 33 m. Nadalje zgraditi je 40 m. visok dimnik, za priskrbovanje kondenzacijske vode potrebni vodnjak, reservoir za vodo, cevovode itd.

Zmožni podjetniki, ki bi radi prevzeli omenjena dela in dobave, naj vložé zapečatené ponudbe s 5% nim vadijem nakasneje

do poludne 17. avgusta 1896

pri podpisanem magistratu.

Mere za to stavbo dobiti je pri mestnem stavbinskem uradu, kjer so na vpogled tudi stavbeni pogoji.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 31. julija 1896.

540 3—3

Dunajska borza.

Dne 13. avgusta.	Dne 12. avgusta.	Kreditne srečke, 100 gld.	201 gld. 50 kr.
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 60 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140
Skupni državni dolg v srebru	101	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18
Avstrijska zlata renta 4%	123	Rudolfove srečke, 10 gld.	22
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101	Salmove srečke, 40 gld.	69
Ogerska zlata renta 4%	122	St. Genois srečke, 40 gld.	70
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99	Waldsteinove srečke, 20 gld.	60
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	962	Ljubljanske srečke	23
Kreditne delnice, 160 gld.	360	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	155
London vista	119	Akcije Ferdinandovesev. železn., 1000 gld. st. v.	3395
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drf. velj.	58	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	422
20 mark	11	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	101
20 frankov (napoleonador)	9	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	80
Italijanski bankovci	44	Montanska družba avstr. plan.	80
C. kr. cekini	5	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	157
		Papirnih rubljev 100	126

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri šrebanjih, pri izkrcanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.